

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 215g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 50 alin. (2) lit. c) din
Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

CHIȘINĂU

19 decembrie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Eduard ABABEI,
nei Domnica MANOLE,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 4 decembrie 2019,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 19 decembrie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 50 alin. (2) lit. c) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de către dl avocat Nicolae Leșan, în dosarul nr. 2rci-482/19, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători ai Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău (dnii Boris Bîrcă, Eugeniu Clim, Olga Cojocar), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 15 septembrie 2016, S.C. „Baslift” S.R.L. și „Consam” S.A. au încheiat un contract de antrepriză.

4. Ulterior, pe 15 martie 2017 și pe 22 februarie 2018, „Consam” S.A. și S.C. „Baslift” S.R.L. au încheiat un contract cu privire la investirea capitalului în construcția unui imobil.

5. Pe 20 iulie 2018, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a constatat insolvențabilitatea debitorului „Consam” S.A., a intentat procesul de insolvențabilitate în privința „Consam” S.A. și a desemnat un administrator al procesului de insolvențabilitate.

6. Pe 17 august 2018, reprezentantul creditorului S.C. „Baslift” S.R.L. a înaintat o cerere privind validarea creanțelor cu titlu de creanță garantată și de creanță chirografară de rangul V.

7. Administratorul a acceptat parțial spre validare creanța creditorului S.C. „Baslift” S.R.L. și a admis parțial spre validare creanța creditorului cu titlu de creanță chirografară de rangul V.

8. Creditorul S.C. „Baslift” S.R.L. a contestat acțiunea juridică a administratorului cu privire la neadmiterea în tabelul definitiv al creanțelor din 18 septembrie 2018 a creanțelor sale și a solicitat validarea și includerea

acestora în categoria creanțelor garantate și a creanțelor chirografare de rangul V.

9. Pe 15 octombrie 2018, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis creanța S.C. „Baslift” S.R.L. ca pe o creanță chirografară de rangul V.

10. Ulterior, pe 1 iulie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul central, a respins contestația înaintată de S.C. „Baslift” S.R.L. împotriva tabelului definitiv al creanțelor „Consam” S.A., în privința solicitării includerii unei creanțe a creditorului S.C. „Baslift” S.R.L. în tabelul definitiv al creanțelor la rubrica creanțe garantate.

11. S.C. „Baslift” S.R.L. și „Consam” S.A. au declarat recurs, solicitând casarea încheierii, cu emiterea unei decizii noi.

12. Pe 25 noiembrie 2019, dl avocat Nicolae Leșan a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 50 alin. (2) lit. c) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

13. Prin încheierea din 26 noiembrie 2019, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

14. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

[...]”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă

și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

15. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 2 Noțiuni principale

„În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

[...]

creditor – persoană fizică sau persoană juridică deținător al unui drept de creanță asupra patrimoniului debitorului, care poate face dovada creanței sale față de acest patrimoniu în condițiile prezentei legi;

creditori chirografari – clasă de creditori ale căror creanțe față de debitor au apărut înainte de intentarea procesului de insolvență și nu sunt asigurate prin garanții;

creditori garantați – clasă de creditori ale căror creanțe față de debitor au apărut înainte de intentarea procesului de insolvență și sunt asigurate prin garanții reale în conformitate cu legea;

creditori ai masei – creditori ale căror creanțe față de debitor au apărut după intentarea procesului de insolvență și se execută în prealabil, în mod curent, pe măsura apariției lor;

[...]”

Articolul 50 Creditorii garantați

„(1) Creditorii cu drept de gaj convențional sau legal asupra unui bun din masa debitoare sunt îndreptățiți la satisfacerea priorității a capitalului împrumutat, a dobânzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat.

(2) Prevederea alin.(1) se aplică și:

a) creditorului care deține un bun sau un titlu în asigurarea dreptului său;

b) creditorului care are un drept de retenție;

c) creanțelor persoanelor fizice, născute din contracte de investire în construcția de locuințe.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

16. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că norma contestată aduce atingere dreptului de proprietate al persoanelor juridice, fapt care conduce la un tratament juridic discriminatoriu în raport cu persoanele fizice, în condițiile în care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă.

17. Potrivit autorului excepției, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 16, 23 alin. (2), 46 alin. (1) și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

18. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

19. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, ține de competența Curții Constituționale.

20. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl avocat Nicolae Leșan, în dosarul nr. 2rci-482/19, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

21. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „creanțelor persoanelor fizice, născute din contracte de investire în construcția de locuințe” din articolul 50 alin. (2) lit. c) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

22. Dispozițiile criticate au constituit anterior obiect al sesizării nr. 112g/2018. Prin Decizia nr. 95 din 6 septembrie 2018, Curtea a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 50 alin. (2) lit. c) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

23. În Decizia menționată *supra*, Curtea a reținut că reglementarea prin lege a creanțelor privilegiate în vederea asigurării unui grad sporit de responsabilitate în gestionarea eficientă a patrimoniului pentru realizarea obiectivului principal al insolvenței este justificată de preocuparea legislatorului de a reglementa în mod judicios aspectele ce țin de distribuirea masei debitoare pentru executarea creanțelor patrimoniale ale creditorilor. Curtea a mai reținut că articolul 16 din Constituție vizează egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială, și nu are scopul de a stabili un tratament juridic identic în privința persoanelor fizice și persoanelor juridice (DCC nr. 95 din 6 septembrie 2018, § 23, § 26).

24. În motivarea inadmisibilității sesizării anterioare, Curtea a invocat și decizia Curții Europene a Drepturilor Omului, *Acar și alții v. Turcia*, din 12 decembrie 2017, § 33, în care s-a afirmat că ține de competența autorităților naționale să efectueze evaluarea inițială și natura privilegiată a creanțelor în procedurile de insolvență (DCC nr. 95 din 6 septembrie 2018, § 25). Prin urmare, ține de marja de discreție a Parlamentului Republicii Moldova să clasifice creditorii debitorului insolubil în anumite categorii de prioritate.

25. Având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine modificări jurisprudențiale, atât considerentele, cât și soluția din decizia menționată își păstrează valabilitatea în prezenta cauză.

26. Prin urmare, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 42 alin. (1), 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 50 alin. (2) lit. c) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de către dl avocat Nicolae Leșan, în dosarul nr. 2rci-482/19, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 19 decembrie 2019

DCC nr. 147

Dosarul 215g/2019